

Lietuvos aštuntokams labiau nei kitų šalių bendraamžiams rūpi aplinkosauga, socialinės ir politinės aktualijos

Pranešimas spaudai, 2023 m. lapkričio 28 d.

Lietuvos aštuntokai pasižymi tokiu pat pilietiškumo lygiu, kaip ir jų bendraamžiai Europoje, o Lietuvos narystė ES mūsų mokiniai didžiuojasi labiausiai – 95 proc. aštuntokų. Tai parodė šiandien paskelbtas Tarptautinės švietimo pasiekimų vertinimo asociacijos atliktas Tarptautinis pilietinio ugdymo ir pilietiškumo tyrimas.

Lietuva surinko 509 taškus (tyrime dalyvavusių šalių vidurkis – 508 taškai). Lietuvos rezultatai nesiskiria nuo Ispanijos ir Nyderlandų, Prancūzijos, Slovėnijos ir Slovakijos aštuntokų rezultatų. Statistiškai reikšmingai geriau nei Lietuva pasirodė 7 šalys. Aukščiausių rezultatų pasiekė Taivanas (583 taškai), Švedija (565 taškai), Lenkija (554 taškai), Estija (545 taškai), Kroatija (531), Norvegija (529 taškai) ir Italija (523 taškai). Kaimyninės Latvijos rezultatai žemesni – 490 taškų. ICCS tyrimo tarptautinės skalės apačioje liko Kipras (459 taškai), Bulgarija (456 taškai), Kolumbija (452 taškai).

Tyrimo analizuotos mokinių žinios ir nuostatos apie dalyvavimą pilietinėje veikloje. Analizuoti 8 klasės mokinių pilietiškumo ir pilietinio ugdymo rezultatai, jie lyginti su 22 šalių ir 2 teritorijų panašaus amžiaus mokinių rezultatais. Lietuvoje pagrindiniame tyrime dalyvavo beveik 5 tūkst. mokinių iš 248 Lietuvos mokyklų. Pagrindinis tyrimas atliktas 2022 m. balandžio–birželio mėnesiais.

Lietuvos mokiniai labiausiai pasitiki mokslininkais

Tyrimas atskleidė, kad demokratiją geriausia savo šalies valdymo forma laiko 78 proc. Lietuvos mokinių, 63 proc. teigia, kad politinė sistema Lietuvoje veikia gerai, o 81 proc. mano, kad politiniai sprendimai turėtų būti grindžiami mokslo ekspertų patarimais.

Lietuvos mokiniai (85 proc.) kartu su norvegais (88 proc.) ir švedais (86 proc.) labiausiai iš visų ICCS 2022 šalių pasitiki mokslininkais.

Teismais pasitiki 74 proc., tradicine žiniasklaida – 56 proc., Seimu – 52 proc. Nacionaline Vyriausybe pasitiki daugiau Lietuvos aštuntokų nei vidutiniškai tyrime dalyvavusiose šalyse – 68 proc. Lietuvos mokiniai labiau linkę pritarti Vyriausybės teisei skelbti apribojimus ekstremalių situacijų atveju šalyje nei ICCS 2022 šalių vidurkis.

Aštuntokams svarbi aplinkos apsauga

Iš tyrimo taip pat matyti, kad Lietuvos aštuntokai yra puikiai susipažinę su aplinkosauga: 81 proc. mokinių teigia, kad mokykloje gerai išmoko, kaip saugoti aplinką, o mažiausiai du trečdaliai ateityje ketina dalyvauti veiklose, palaikančiose aplinkosaugą. Daugiau nei trys ketvirtadaliai mokinių mano, kad aplinkos apsauga rūpintis ir prisiimti atsakomybę turėtų tiek šalių vyriausybės, tiek kiekvienas pilietis individualiai.

45 proc. Lietuvos aštuntokų yra nusiteikę savanoriauti ir padėti vietos bendruomenei.

Tarptautinis tyrimas rodo, kad Lietuvos mokyklose, palyginti su kitomis šalimis, mokiniai turi daugiau galimybių išbandyti demokratinis procesus. Remiantis mokyklų direktorių atsakymais, Lietuvos aštuntokai aktyviai dalyvauja mokinių savivaldos rinkimuose, renka klasės atstovus, įtraukiami kuriant mokyklos taisykles ir nuostatus.

Dažniau nei kitų šalių bendraamžiai diskutuoja apie socialines ir politines aktualijas

Lietuvos aštuntokai dažniau diskutuoja politiniais ir socialiniais klausimais ir su tėvais, ir su draugais. Su tėvais diskutuojančių apie socialines ir politines problemas mokinių dalis Lietuvoje 2022 m. kartu su Italija buvo didžiausia ir siekė 46 proc. Diskutuojančių mokinių su draugais apie socialines ir politines problemas dalis Lietuvoje, palyginti su kitomis šalimis – didžiausia (38 proc.).

Tyrimas taip pat atskleidė, kad Lietuvoje, kaip ir visose kitose šalyse, merginos yra pilietiškesnės nei vaikinai. Merginų rezultatai 35 taškais aukštesni nei vaikinių.

Iš tyrimo matyti, kad pilietiškiausi yra tie aštuntokai, kurių tėvai turi aukštą profesinį statusą ir aukštąjį išsilavinimą, namuose turi sukaupę daugiau knygų. Geresnius rezultatus pademonstravo didmiesčių mokiniai – jie už mokinius iš kaimiškų vietovių vidutiniškai surinko 44–65 taškais daugiau.

Apie tyrimą

ICCS tyrimą atlieka Tarptautinė švietimo pasiekimų vertinimo asociacija (angl. *The International Association for the Evaluation of Educational Achievement*, IEA). Tai nepriklausoma tarptautinė nacionalinių mokslinių tyrimų institucijų, vyriausybių ir vyriausybinių tyrimų agentūrų, mokslininkų ir analitikų asociacija, siekianti tyrinėti, suprasti ir tobulinti švietimą pasaulyje. IEA atlieka plataus masto lyginamuosius tyrimus įvairiomis temomis, įskaitant skaitymą, matematiką, gamtos mokslus, pilietinį ir pilietiškumo ugdymą, kompiuterinį ir informacinį raštingumą, ankstyvąjį ugdymą ir mokytojų švietimą.

Tarptautinis pilietinio ugdymo ir pilietiškumo tyrimas ICCS (angl. *International Civic and Citizenship Education Study*) yra vienintelis tarptautinis tyrimas, tiriantis mokinių pilietinį ugdymą ir pilietiškumą, analizuojantis mokinių pilietines nuostatas.

Daugiau informacijos:

dr. Rita Dukynaitė, IEA generalinės asamblėjos narė, tel. +370 687 03481

Lina Pareigienė, ICCS 2022 tyrimo koordinatore Lietuvoje, tel. +370 658 15516

Komunikacijos skyrius

el. p. info@smsm.lt

tel. +370 614 65 136